
VÝROČNÍ ZPRÁVA SPOLKU BRAK PRO ROK 2015

AKCE

V roce 2015 bylo v rámci spolku BRAK uspořádáno 11 přednášek rozdělených do dvou částí. V jarní části věnované problémům spjatým s etikou bylo zorganizováno 6 přednášek:

1) 23. 2. 2015

- přednášející:
Mgr. Aleš Horák
(Katedra filosofie Filozofické fakulty Masarykovy univerzity)
- název přednášky:
Morální subjekt v rámci teorie identity
- anotace:
Příspěvek pojednává o vlastnostech morálního subjektu s ohledem na teorii identity. Konkrétně jsou představeny psychologická koncepce (Derek Parfit) a animalismus (Eric T. Olson). Teorie jsou představovány s přihlédnutím k jejich významu pro etiku. Jsou zhodnoceny jejich pozitivní dopady na morální zkoumání, stejně jako jejich možná kritika a nedostatky. V závěru je pak představena možná syntéza obou přístupů a ukázány její pozitiva pro řešení obtíží obou zmíněných přístupů. Rovněž se pokusím ukázat i další dopady tohoto mého pojetí etického subjektu na některé problémy aplikované etiky.

2) 9. 3. 2015

- přednášející:
Mgr. Michal Stránský
(Katedra filosofie Filozofické fakulty Masarykovy univerzity)
- název přednášky:
Co by mohla být persuasivní etika?
- anotace:
V roce 2010 americký filosof a neurovědec Sam Harris, takřka bezelstně, naznačil, že nejdůležitějším cílem morální filosofie je přesvědčit veřejnost o platnosti výsledků morální filosofie. Harris obratem odložil implementaci tohoto projektu na neurčito jako něco, čeho filosofové (odborníci na morální chování) doposud nejsou schopni kvůli mnohým nezodpovězeným deskriptivním a normativním morálním otázkám. Tvrdím, že odkládat dále tento projekt je nejenom zbytečné, ale navíc škodlivé vůči ostatním projektům morální filosofie, načež hodlám předložit vlastní variantu toho, co by mohlo znamenat věnovat se tzv. persuasivní etice.

3) 23. 3. 2015

- přednášející:
Bc. Jiří Kalous
(Ústav filosofie a religionistiky Filozofické fakulty Univerzity Karlovy)

- název přednášky:
Všechno, co jste kdy chtěli vědět o sexu (ale báli jste se zeptat)
- anotace:
Přes všechny procesy sekularizace společnosti a naturalizace morálky, i přes údajnou všeobecnou demoralizaci, je sex stále pojmem, který v diskursivním užití dovede v řadě situací leckoho uvést do rozpaků – o praxi, k tomuto pojmu se vážící, ani nemluvě. V příspěvku bude hájena koncepce sexu jako určitého druhu společenské praxe, ke které lze normativně přistupovat jen v soukromé sféře, a to výhradně ze strany participujících subjektů, a která by v té veřejné, zejména pak v oblasti práva, měla být bez výjimky očištěna od všech normativních nároků, které nemohou být derivovány z generických etických principů.

4) 20. 4. 2015

- přednášející:
Bc. Robin Kopecký
(Ústav filosofie a religionistiky Filozofické fakulty Univerzity Karlovy,
Katedra filosofie a dějin přírodních věd Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy)
- název přednášky:
Pátý Bentham
- anotace:
V přednášce představím naturalistickou interpretaci utilitarismu Jeremyho Benthama, uvedu historický rámec principu užitku a jeho důkaz se zřetelem na lidské motivace, které jsou užity v části důkazu principu užitku. Ačkoliv je Benthamova psychologie redukcionistická, tak má silnou vysvětlující schopnost. Centrální tezí příspěvku je pojetí morální filosofie Benthama jako až sekundární, které je vyústěním jeho ontologie a analýzy jazyka. Princip užitku, který je založen na naturalistické ontologii a jazykové teorii fikcí, bude objasněn pomocí klasifikace entit a operací parafráze a frazeoplerózy.

5) 4. 5. 2015

- přednášející:
Mgr. Vojtěch Zachník
(Katedra filozofie Filozofické fakulty Ostravské univerzity v Ostravě)
- název přednášky:
Jak sdílená znalost napomáhá koordinaci?
 - anotace:
Při setkávání se s druhými čelíme různým druhům situací od konfliktů, kde můžeme přijít k újmě, zatímco druhý získává vše, po koordinaci, v nichž se cíle jednání zúčastněných jedinců shodují. Sociální interakce druhého typu vyžadují k úspěchu nejen ochotu aktérů spolupracovat, ale také řadu dalších podmínek, které koordinaci napomáhají nebo dokonce neopominutelně determinují. Tradičně bývá za jednu z těchto podmínek považována i sdílená znalost (common knowledge). Příspěvek se nejprve zaměřuje na vyjasnění pojmu sdílené znalosti, kterýžto nabýval odlišných významů (počínaje Lewisovým neformálním vymezením v Convention, 1969), a poté mapuje roli sdílené znalosti v koordinačních situacích.

6) 5. 5. 2014

- přednášející:
Bc. Petra Chudárková
(Katedra filozofie Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci)
- název přednášky:
Je utilitarismus pouze pro psychopaty?
- anotace:
Lidé vyznačující se vyšší mírou psychopatických rysů vykazují v porovnání s běžnými jedinci větší tendenci klonit se v případě osobních morálních dilemat k utilitárnímu řešení. Na základě výzkumu neurálních věd se zdá, že tento rozdíl je způsoben odlišnou mírou aktivace mozkových oblastí, které hrají klíčovou roli při utváření morálních soudů. Cílem příspěvku bude popsat, jakým způsobem probíhá z pohledu neurovědy morální usuzování jak u zdravých jedinců, tak u osob s antisociální poruchou, a zároveň se pokusit zodpovědět otázku, jak (a zdali vůbec) můžeme tyto poznatky aplikovat v oblasti normativní etiky.

Podzimní část s tématem filosofie a logika sestávala z 5 přednášek:

1) 12. 10. 2015

- přednášející:
Mgr. Zuzana Rybaříková
(Katedra filozofie Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci)
- název přednášky:
Jak je důležité mít členy: Russellova teorie deskripcí vs. Leśniewského pojetí jmen
- anotace:
Když se Stanislaw Leśniewski dočetl o Russellově paradoxu, patrně netušil, že tato antinomie ovlivní celou jeho další akademickou dráhu. Podle zachovaných biografických črt se Leśniewski domníval, že antinomii snadno a rychle vyřeší. Řešení této antinomie pak věnoval několik let svého života. Nedospěl přitom k Russellovské teorii typů, ale k formulaci zcela nového systému logiky, na kterém by podle něj mohla být založena matematika. Jednou z charakteristik tohoto systému je jeho závislost na polštině. Důležitý operátor „e“ byl Leśniewským popsán jako polské „jest“. Polština (stejně například jako čeština) nepoužívá určité a neurčité členy v takovém množství jako angličtina nebo němčina. Proto se liší Leśniewského pojetí jmen zásadním způsobem od Russellovy teorie deskripcí.

2) 26. 10. 2015

- přednášející:
Mgr. Iva Svačinová
(Katedra filosofie Filozofické fakulty Masarykovy univerzity)
- název přednášky:
Argument(y) z reciprocity
- anotace:
Argument z reciprocity je argument, v němž je navrhováno nějaké jednání „na

oplátku“ za obdržené: „Měl bys za mě dneska zaplatit kávu, protože já jsem ji platil za tebe minulý týden.“ Takový argument do svých typologií zařadily dvě významné argumentační teorie: nová rétorika a pragma-dialektika. Ve svém příspěvku vycházím ze zkoumání toho, jak obvykle chápeme reciprocitu. Navrhuji obecné schéma tohoto argumentu. Můžeme vyžadovat na oplátku něco úplně jiného, než jsme sami poskytli? Za jakých okolností jsme povinni oplácet? A patří mezi reciproční principy i apel na solidaritu? Ukážu, že nová rétorika a pragma-dialektika nabízejí zcela odlišně pojaté argumenty, které ovšem odrážejí naše intuitivní dvojí chápání reciprocity: jako vzájemný vztah a vzájemný akt. Vzhledem k tomu je třeba rozvíjet odlišné nástroje pro jejich hodnocení.

3) 9. 11. 2015

- přednášející:
Mgr. et Mgr. Zdeněk Trávníček
(Filozofická fakulta a Právnická fakulta Masarykovy univerzity)
- název přednášky:
Logika, x-phi a confirmation bias
- anotace:
Přednáška se bude zabývat možností použití formálně-logických postupů při modelování situace, kdy do argumentace vstupuje confirmation bias. Nejprve bude zkoumáno, zda (a případně jak) je možno překonat mezeru mezi tzv. čistou logikou a aplikovanou logikou pomocí Krieselova squeezing argumentu. Následně bude krátce představen confirmation bias a zkoumáno, zda (a případně jak) je možno jej chápat jako deduktivní argumentační krok prostřednictvím non-monotónní preferenční logiky. Ve vztahu k tomuto chápání bude rozlišen normativní a quasi-normativní import preferenční logiky pro hodnocení tohoto argumentačního kroku. Obecným cílem přednášky je nastítnit možnosti použití logiky v rámci x-phi.

4) 23. 11. 2015

- přednášející:
Mgr. Ivo Pezlar
(Katedra filosofie Filozofické fakulty Masarykovy univerzity)
- název přednášky:
Přežití nejelegantnějšího aneb na vzhledu logického systému taky záleží
- anotace:
Konkrétnímu vzhledu logických systémů se obecně nevěnuje příliš pozornosti. V přednášce se ale pokusím ukázat, že způsob reprezentace může mít mnohem větší vliv na to, jak s logikou pracujeme, než by se na první pohled mohlo zdát. Zaměřím se na tři témata, a to (1) vývoj jazyka logických systémů (konkrétně predikátové logiky), (2) reprezentace významu pomocí pravidel (konkrétně v rámci Gentzenova systému přirozené dedukce) a (3) vliv reprezentace na naši představivost a praktické důsledky (konkrétně elektromechanizace uvažování a rozvoj počítačů).

5) 7. 12. 2015

- přednášející:
Mgr. Tomáš Ondráček & Mgr. Jan Štěpánek
(Katedra filosofie Filozofické fakulty Masarykovy univerzity)
- název přednášky:
Nástin systému adaptivní logiky
- anotace:
V dějinách není ojedinělé, že vědci pracují s teoriemi, které nejsou konzistentní. Například Antoine Lavoiser píše, že zkoumá plyn, který je vzduch a zároveň není vzduch. Přitom tyto nekonzistentní teorie nezabraňují vědcům, aby z nich odvozovali určité závěry a jiné odmítali. Takovéto postupy ale nelze v klasické logice zachytit. Možnost popisu naopak dává systém adaptivní logiky, jehož představení je cílem zamýšlené přednášky. V jejím rámci tedy budou vysvětleny základní rysy adaptivní logiky, jako je nemonotónnost, dynamika atd. Zároveň budou ukázány i některé možnosti jejího využití.

Přednášky probíhaly na půdě Filozofické fakulty Masarykovy univerzity vždy od 17.30 do 19.05. Byly veřejné a průměrná účast byla přibližně 20 lidí. Přednášky byly prezentovány na stránkách spolku BRAK ibrak.wordpress.com, <https://www.facebook.com/ibrak.cz> a <http://plus.google.com/+IbrakCz>.

ZMĚNY V PROPAGACI

V roce 2015 spolek BRAK využíval ke své propagaci internetové stránky (blog) na adrese: ibrak.wordpress.com.

SMLOUVA O SPOLUPRÁCI

V roce 2015 uzavřel spolek BRAK smlouvu o spolupráci s Filozofickou fakultou Masarykovy univerzity. Tato smlouva umožňuje podporu ze strany Masarykovy univerzity, a to nejen zapůjčení prostor a vybavení, ale také možnost žádat o finanční příspěvky na chod spolku.

FINANCE

Spolek BRAK vede transparentní účet u Fio banky (k nahlédnutí zde: https://www.fio.cz/scgi-bin/hermes/dz-transparent.cgi?ID_ucet=2500409987) a ke 14. 11. 2015 disponuje 3900 Kč. Během roku 2015 neměl spolek žádné výdaje. Zbývající částka je součtem 300 Kč (vložených při zakládání účtu) a vybraných členských poplatků za rok 2014 (celkově 1800 Kč) a za rok 2015 (celkově 1800).

ORGANIZACE

Výbor sdružení v roce 2015 tvořil Tomáš Ondráček (předseda), Jan Štěpánek (místopředseda) a Jan Horský (místopředseda). Revizorem sdružení byla Iva Svačinová. Sdružení tvořilo 11 členů, v užším kruhu byli Eva Merenusová, Iva Svačinová, Jan Horský, Jan Štěpánek, Zdeněk

Trávníček, Monika Bystroňová a Tomáš Ondráček, v širším kruhu pak byli Jaroslav Růžička, Pavel Lukeš, Tomáš Helmich a Václav Hynčica.

Výroční zprávu sestavila/sestavil

Zkontrolovala/zkontroloval